

Motion till riksdagen 2005/06:So497

av **Gunilla Wahlén m.fl. (v)**

Miljöeffekter av läkemedel och tandvårdsmaterial

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen bör se över hur man kan påskynda omställningen till miljömärkta läkemedel.

Motivering

I Sverige förbrukas ungefär 1 000 ton läkemedel om året. Många av dessa läkemedel är direkt livräddande, medan andra lindrar symtom eller förbättrar livskvaliteten. Läkemedlen har blivit en självklar och omistlig del av vår tillvaro. Det gäller också de dentala materialen som används inom tandvården. Kunskaper kring läkemedels och dentala materials miljöpåverkan är däremot långt ifrån fullständiga. Det är känt att läkemedelsrester förekommer i vattenmiljön och att läkemedlens aktiva substanser ofta är verksamma även efter att de kommit ut i naturen. De läkemedel som sannolikt är mest miljöpåverkande är könshormoner, antibiotika, cellgifter och betablockerare. Antibiotika har påvisad miljöeffekt och står för den största volymen av de kända miljöpåverkande läkemedlen. Konsekvenser av antibiotikaanvändningen kan vi se exempelvis vid Stockholms reningsverk där det konstaterats att det regelbundet förekommer bakterier som är resistenta mot de mest kraftfulla antibiotika som är tillgängliga. Östrogenpreparat och andra hormoner ger också miljöpåverkande utsläpp i vatten. Från England och Sverige rapporteras att fisk som lever nära reningsverkens utsläpp blir tvåkönade; hannar antar hönegenskaper under inverkan av det "renade" avloppsvattnets halt av kvinnligt könshormon.

Tandfyllningsmaterial är en viktig miljöfråga inom tandvården. Det finns behov av både uppföljningar, tillsyn och forskning om de tandfyllningsmaterial som används i dag. Det handlar om tandvårdspersonalens arbets-

Fel! Okänt namn på

miljö, patientens säkerhet och värmandet om miljön. Amalgam som länge varit ett ifrågasatt tandfyllningsmaterial subventioneras inte längre.

Men amalgam är inte det enda tandfyllningsmaterial som är förenat med miljö- och hälsorisker. Det finns andra material som tidigare varit förbjudna i Sverige men som nu är tillåtna på grund av Sveriges medlemskap i EU. Det finns tandläkare som tvärtemot Socialstyrelsens rekommendationer använder dessa material med stor risk för patienterna att utveckla reaktioner mot medlet.

Vid ett flertal tillfällen har Apoteket bedrivit informationskampanjer i syfte att samla in oförbrukade läkemedel. Detta är en viktig del i arbetet med att minska miljöeffekterna av läkemedel, och Vänsterpartiet förutsätter att det kommer att fortsätta med minst samma intensitet som i dag.

Stockholms läns landsting har på eget initiativ beslutat att införa miljömärkning av alla läkemedel. Alla läkemedelsföretag som vill sälja sina produkter till landstinget måste bl.a. ange hur lång tid det tar för varje enskilt medel att försvinna ur miljön och hur giftigt läkemedlet är för vattenlevande organismer. Med denna miljödeklaration från producenten gör sedan landstinget en utvärdering som i bästa fall resulterar i en positiv bedömning. Denna bedömning tas in i "Kloka listan" som en markering för läkare och patient att medlet har liten miljöpåverkan. Men om utvärderingen utfaller negativt blir det ingen miljömärkning. Tanken är att alla läkemedel ska finnas kvar, men att miljömärkningen successivt ska leda till en minskad förbrukning av de medel som är miljöbelastande.

Vänsterpartiet anser att regeringen bör se över hur man kan påskynda omställningen till miljömärkta läkemedel. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 3 oktober 2005

Gunilla Wahlén (v)

Ingrid Burman (v)

Elina Linna (v)